

Heemstede

Collegebesluit

Collegevergadering: 05-09-2023

Zaaknummer : 1204389
Team : Welzijnszaken Heemstede
Portefeuillehouder : S.A. Meerhoff
Openbaarheid : Actief openbaar

Onderwerp

Voorgenomen fusie Stichting Openbaar Primair Onderwijs Zuid-Kennemerland en Stichting Jong Leren

Kernboodschap

Stichting Openbaar Primair Onderwijs Zuid-Kennemerland en Stichting Jong Leren willen fuseren. Het college heeft geen bezwaren omdat de fusie geen gevolgen heeft voor het voortbestaan van het openbaar onderwijs in Heemstede en het scholenlandschap blijft hetzelfde. Het college vraagt de raad om een zienswijze te geven op het voornemen de Stichting Openbaar Primair Onderwijs Zuid-Kennemerland te ontbinden.

Besluit B&W

1. Het college is voornemens een positief advies te geven over de fusie van Stichting Openbaar Primair Onderwijs Zuid-Kennemerland met Stichting Jong Leren.
2. Het voorgenomen besluit voor te leggen aan de commissie Samenleving om haar zienswijzen kenbaar te maken (B-stuk)

Wettelijke grondslag

Juridisch en beleidskader

Bij een fusie van schoolbesturen moeten de besturen volgens de **Wet Primair Onderwijs** (hierna: WPO) het advies van de gemeenten waarbinnen scholen zijn gevestigd om advies vragen. Dit advies is een onderdeel van de verplichte Fusie Effect Rapportage die de betrokken schoolbesturen moeten maken om toestemming te krijgen voor de fusie van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Op grond van de **WPO** en de **statuten** van Stichting Openbaar Primair Onderwijs Zuid-Kennemerland moeten gemeenten met scholen die onder het gezag van de stichting vallen instemmen met een fusie.

Bevoegdheden

Het college is op grond van artikel 64b lid 2 sub j. WPO bevoegd advies te geven over de wenselijkheid van de fusie.

Op grond van artikel 48, lid 12 sub h. WPO en artikelen 14 en 15 van de statuten van Stichting Openbaar Primair Onderwijs Zuid-Kennemerland moeten de betrokken gemeenteraden een statutenwijziging of ontbinding van de Stichting goedkeuren.

Bestuurlijke achtergrond

In 2005 heeft de gemeenteraad van Heemstede ingestemd met de verzelfstandiging van het openbaar onderwijs. Tot die tijd was het gemeentebestuur het bevoegd gezag van de Voorwegschool en de Crayenesterschool. Met het besluit tot verzelfstandiging is het bestuur van deze scholen overgedragen aan de nieuwe Stichting Openbaar Primair Onderwijs Zuid-Kennemerland (hierna: STOPOZ). De openbare scholen in Bloemendaal en Zandvoort zijn tegelijkertijd naar STOPOZ overgegaan. Het openbaar onderwijs is hiermee op afstand gezet. De gemeente is nog steeds betrokken bij het openbaar onderwijs omdat in:

- artikel 23 lid 4 van de Grondwet staat dat de gemeente moet zorgen voor een 'genoegzaam aantal openbare scholen'. Dit betekent dat ieder kind in de gemeente de keuze moet kunnen maken om naar een openbare school te gaan;
- artikel 48 van de WPO de betrokkenheid van de gemeenteraad bij een stichting voor openbaar onderwijs is opgenomen. Op grond van dit artikel benoemt de gemeenteraad de leden van de raad van toezicht en heeft hij ook de bevoegdheid in geval van ernstige taakverwaarlozing door het bestuur of functioneren in strijd met de wet zelf te voorzien in het bestuur van de scholen en zo nodig de stichting te ontbinden.

STOPOZ is sinds vorig jaar in gesprek met Stichting Jong Leren (confessioneel onderwijs) over een fusie. In het collegebericht van 18 april jl. (1179529) bent u geïnformeerd over de fusieplannen. Deze plannen zijn nu er een Fusie Effect Rapportage voor advies voor ligt geformaliseerd.

Motivering

De twee schoolbesturen hebben de wens om op 1 januari 2024 te fuseren. De fusie kan op twee manieren tot stand gebracht worden:

1. Door een bestuursoverdracht op basis van onderwijswetgeving: de vermogensbestanddelen van de school/scholen van stichting A worden aan stichting B overgedragen via een notariële akte.
2. Door een 'juridische fusie' op grond van het Burgerlijk Wetboek: alle vermogensbestanddelen van de overdragende ('verdwijvende') stichting gaan via een notariële akte over naar een 'verkrijgende' stichting.

De besturen van Jong Leren en STOPOZ kiezen voor optie 2. Waarbij Stichting Jong Leren de 'verkrijgende' stichting is. Deze keuze is gemaakt omdat dit administratief de meest eenvoudige weg is en de minst administratieve lasten met zich meebrengt. Hoewel de oude Stichting Jong Leren als 'administratief vehikel' wordt gebruikt, is er sprake van een nieuwe stichting met een nieuwe naam en nieuwe statuten. In deze statuten zullen de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs worden gewaarborgd. De samenwerkingsrelatie met de gemeente blijft in stand.

In totaal zullen na de fusie 30 scholen uit Aalsmeer, Haarlemmermeer, Bloemendaal, Heemstede en Zandvoort onder het nieuwe bestuur vallen.

Voor de fusie is toestemming van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap nodig. De Fusie Effect Rapportage (hierna: FER) is een verplicht document voor het verkrijgen van de toestemming. Alle colleges van B&W uit het verzorgingsgebied van de stichtingen moeten advies over de wenselijkheid van de fusie uitbrengen. De adviezen worden in de FER opgenomen. Omdat bij deze fusie een stichting voor openbaar onderwijs is betrokken is ook de goedkeuring van de betrokken gemeenteraden nodig. Deze goedkeuring is geen onderdeel van de toestemmingsprocedure bij het ministerie.

GEVRAAGDE ZIENSWIJZE

Het college wil bij de advisering over de fusie de zienswijze van de raad op de ontbinding van STOPOZ betrekken zodat het politiek-bestuurlijke draagvlak voor de fusie meegenomen kan worden. Wij vragen de commissie Samenleving een zienswijze te geven op het voornemen van het college een positief advies te geven over de fusie op basis van onderstaande argumenten.

Argumenten

Het college is voornemens een positief advies over de fusie te geven met de volgende argumenten.

1. Het college onderschrijft de doelen van de bestuurlijke fusie

STOPOZ en Jong Leren beogen met de fusie vier doelen te bereiken:

- Meer organisatorische kracht: delen staf en ondersteuning met brede expertise.
- Een aantrekkelijk werkgever zijn en blijven.
- Het waarborgen van de continuïteit, kwaliteit, vitaliteit en bereikbaarheid (dichtbij) van openbare en confessionele basisscholen.
- Meer bestuurlijke slagkracht om (regionale) vraagstukken op te pakken en in te spelen op maatschappelijke en onderwijsontwikkelingen.

2. Het college stelt vast dat het voortbestaan en de aanwezigheid van openbaar onderwijs in Heemstede gewaarborgd is.

In de statuten van de nieuw op te richten stichting zal het voortbestaan van de afzonderlijke scholen met hun denominatie worden opgenomen. Dit geldt ook voor de betrokkenheid van de gemeente bij het openbaar onderwijs. Voorwaarde voor instemming met de fusie is dat het openbaar onderwijs voor Heemstedse leerlingen toegankelijk blijft en dat de gemeenteraad bij toekomstige besluitvorming hierover betrokken wordt.

3. *Het college ziet kansen als het gaat om de mogelijkheden tot het gezamenlijk gebruik van locaties voor onderwijs door de vijf scholen die onder het toekomstige schoolbestuur gaan vallen.*

Het voortbestaan van de vijf scholen die onder het nieuwe bestuur zullen vallen is gewaarborgd en voor het college is dit ook een belangrijke voorwaarde voor een positief advies. De fusie biedt wellicht ook voordelen als het gaat om onderwijshuisvesting. Gezamenlijke, multifunctionele locaties zijn eenvoudiger te realiseren als scholen uit eenzelfde voedingsgebied onder hetzelfde bestuur vallen.

Kanttekeningen, risico's en beheersmaatregelen

1. *STOPOZ heeft niet gekozen voor fusie met een stichtingsbestuur voor openbaar onderwijs*

STOPOZ heeft veel te winnen bij bestuurlijke samenwerking. De vraag is wel of Jong Leren de meest geschikte partij is en of het niet meer voor de hand ligt om te fuseren met Spaarnesant (openbaar basisonderwijs Haarlem) of Stichting Openbaar Onderwijs Haarlemmermeer. Met deze partners is de toekomst en de identiteit van het openbaar onderwijs in Heemstede automatisch gewaarborgd. STOPOZ heeft aangegeven dat de samenwerking met Jong Leren organisch is gegroeid. Het bestuur heeft ook naar andere fusiepartners gekeken maar heeft gekozen voor de samenwerking met Jong Leren. De besturen geven aan dat hun werkwijzen en de benadering van het onderwijs bij elkaar passen.

Voor een geslaagde fusie zijn vertrouwen in elkaar en draagvlak voorwaardelijk. Het is de bevoegdheid van STOPOZ om een geschikte fusiepartner te selecteren. Het is vervolgens aan de gemeente om ervoor te zorgen dat het openbaar onderwijs in de nieuwe stichting goed geborgd wordt en daar zullen de statuten van de nieuwe Stichting op getoetst en beoordeeld worden.

2. *Het aantal schoolbesturen daalt en er blijven twee grote spelers in Heemstede over*

De bestuurlijke samenwerking zorgt ervoor dat in Heemstede twee grote schoolbesturen (de nieuwe stichting en TWijs) en twee 1-pitters overblijven. Dit heeft voordelen maar ook nadelen als het gaat om de onderlinge verhoudingen. Dit kan de besluitvorming in het OOGO (op overeenstemming gerichte overleg) beïnvloeden.

Het is op voorhand geen gegeven dat dit in de praktijk een negatieve rol zal spelen. Feit is dat bestuurlijke schaalvergroting in het onderwijs een ontwikkeling is die al langer gaande is en nog niet voltooid lijkt te zijn.

Duurzaamheid

Nvt

Financiën

N.v.t.

Financiële consequenties

N.v.t.

Samenwerking en communicatie

N.v.t.

Planning/uitvoering

De voorliggende Fusie Effect Rapportage (hierna: FER) wordt door beide besturen op basis van de Wet Medezeggenschap op Scholen ter instemming voorgelegd aan de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraden van STOPOZ en Jong Leren. Na kennisname van de besluiten en de adviezen van de betrokken colleges van B&W nemen beide raden van toezicht hun besluit over de bestuurlijke fusie en de onderliggende FER. Vervolgens wordt de fusie ter goedkeuring voorgelegd aan het ministerie.

Na het vaststellen van de FER worden de gemeenteraden van Bloemendaal, Heemstede en Zandvoort schriftelijk gevraagd om in te stemmen met de voorgenomen bestuurlijke fusie en de hiermee gemoeide statutenwijziging. In aanloop naar dit besluitvormingsmoment organiseren beide besturen op 11 september een informatiebijeenkomst voor de colleges en raadsleden uit de drie genoemde gemeenten.

De intentie is om de fusie op 1 januari in te laten gaan maar een uitloop naar 1 april 2024 behoort tot de mogelijkheden. De periode na afronding van de interne besluitvorming tot 1 augustus 2024 wordt gebruikt om verdere onderwijskundige, pedagogisch-didactische en organisatorische integratie verder uit te werken, zodat per 1 augustus 2024 in alle opzichten sprake kan zijn van één bestuur voor primair onderwijs.

Fase & Besluitvorming	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Zienswijze fusie cie SAM												
Raadsvoorstel (A stuk) goedkeuring statuten												

Bijlage(n)

1. Fusie Effect Rapportage Stichting Jong Leren en Stichting Openbaar Primair Onderwijs Zuid-Kennemerland